

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gemi söküm sektöründe, işlem yapılan yerdeki canlı-cansız hayat, deniz, hava, su, toprak ile ekosistem üzerinde bıraktığı tahribatın araştırılması; asbest içeren gemilerin söküm işlemlerinin yapıldığı işletmelerde çalışan işçilerin çalışma koşullarının incelenerek asbeste maruz kalınması sonucunda oluşan meslek hastalıklarıyla ilgili gerekli tespitlerin yapılması; başta asbestin solunum ya da içme suyu yoluyla öncelikle kanser olmak üzere çeşitli hastalıklara yol açtığından hareketle söküm işleminin yapıldığı yerde yaşayan bölge halkının karşılaşabileceği sağlık sorunları hakkında kapsamlı bir araştırma yapılarak; gemi söküm sektörüne dair durum tespitlerinin yapılıp gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. (8.06.2021)

Necati Tıgılı
Giresun Mx
~~Erdoğan~~

Okan GAYTANCIOĞLU
Edirne Mx.

İlhami Öner Ağır
Zeytin Mx

Müreyyen SEUKRU
Adana Mx

MS-

Vecdi Gönçtür
Kırşehir Mx

Ali ÖZTUNÇ
~~K. M. M. M.~~
~~Ali~~

Ehrol Aslan
İzmir Mx.

Tekin Dincel
ANKARA Mx

Aydemir ÖZKAR
Sakarya

Muhammed Erkek
Canakkale Mx.

U. Özgür Baki
Adana

Şahmet Vehbi
Balıkesir Mx
M. S. Z.

Av. Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

M. Bakan

Onursal ADGÜZEL
İstanbul

Ömer Gedir Gönçer
Adana

Dr. Savaş Tazek
İst. Mx.

Mahir Polat
İzmir Mx

GEREKÇE

Gemi söküm sektörü günden güne büyümekte fakat felaketlerle büyümektedir. Denetim ise yok denecek kadar azdır.

2002-2019 yılları arasında gemi söküm sektörüne dair çeşitli verilere ilişkin verdiğimiz 06.02.2019 tarihli 7/8558 esas numaralı yazılı soru önergemize Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından verilen yanıtı göre ;

2002-2018 yılları arasında sökülen gemi sayısı toplam 2.646, sökülen gemilerden elde edilen hurda miktarı 7.362.000 tondur.

Şirketlere gemi söküm faaliyetleri sırasında çevre felaketine sebep oldukları için 2002 ila 2012 yılları arasında ceza kesilmemiş olması dikkat çekmektedir.

Gerçekten ceza kesilmemiş mi yoksa bunun verisi mi tutulmamış bilinmemektedir.

Ancak 2012'den 2019 ocak sonuna kadar gemi söküm şirketlerine çevre felaketine sebep oldukları için 80 ayrı ceza kesilmiştir. Kesilen 80 cezanın toplamı 7.319.365 TL'dir.

Gemi sökümüyle ilgili verdiğimiz 06/04/2021 tarihli 7/43968 esas numaralı yazılı soru önergemize Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen yanıtı göre ise;

2020'de 118 gemi sökülmüş, 10568,388 ton tehlikeli atık bertaraf edilmiştir.

2019'da 128 gemi sökülmüş, 18553,794 ton tehlikeli atık bertaraf edilmiştir.

2018'de 158 gemi sökülmüş, 16427,765 ton tehlikeli atık bertaraf edilmiştir.

2017'de 189 gemi sökülmüş, 16552,209 ton tehlikeli atık bertaraf edilmiştir.

2016'da 121 gemi sökülmüş, 12123,982 ton tehlikeli atık bertaraf edilmiştir.

Yani Türkiye'de son 5 yılda 714 gemi sökülmüş, 74 bin 226 ton tehlikeli atık bertaraf edilmiştir.

2020'de 130 bin 950 kg, 2019'da 69 bin 300 kg, 2018'de 13 bin 960 kg, 2017'de 25 bin 610 kg, 2016'da 2 bin 150 kg asbest lisanslı tesislerde bertaraf edilmiştir.

Yani Türkiye'de son 5 yılda toplam 241 bin 970 kg asbest bertaraf edilmiştir.

Öte yandan İzmir'in Aliağa ve Foça ilçeleri özellikle son yıllarda gemi söküm işlemleri sırasında meydana gelen çevre felaketleriyle anılmaktadır.

İzmir'de son yıllarda 3 büyük çevre felaketi yaşanmıştır. Ağustos 2018'de 'Harrier faciası yaşanmış', gemi söküm ve geri dönüşüm tesislerine getirilen 'Harrier' isimli geminin içerisindeki yakıtı personelin bilinçli olarak denize pompaladığı saptanmış, sonrasında konuyla ilgili temizleme çalışmaları başlatılmış olsa da denizimiz ve içindeki yaşam ciddi anlamda etkilenmiştir. Eylül 2019'da Foça Gencelli Körfezi'ndeki kirlilik sahile vurmuş, ağır kokunun bölgede hakim olmasıyla kirliliğin temizliğine başlanmıştır. Ekim 2019'da ise Aliağa'da deniz kirliliğine sebep olan petrol türevi atıkların, bölgede bulunan bir tesisten sızdığı iddia edilmiş bölge halkını tedirgin eden atıklar için temizlik çalışması başlamıştır.

Denizleri, kıyıları ve yaşamı dolayısıyla ekosistemi olumsuz yönde etkileyen bu felaketler gerek doğa, gerek halk sağlığı, gerekse ekosistemin sağlıklı devamlılığı açısından büyük tehlike arz etmektedir.

İlgili bakanlıkların koordineli çalışması ve bu bağlamda; gemi geri dönüşüm tesislerine yönelik denetimlerin artırılması, sebep oldukları felaketlerin karşılığında uygulanan cezai yaptırımlar ve bu yaptırımların takibi ise sıkılaştırılmalıdır.

Yanı sıra, bu felaketlere sebep olan her ne ise bunun tekrar olmaması için gerekli tedbirlerin alınmasının sağlanması ve bu tedbirlerinin alınıp alınmadığına dair denetimlerin de özenle yapılması çok önemlidir.

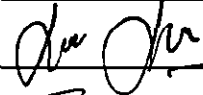
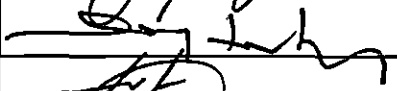
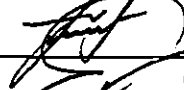
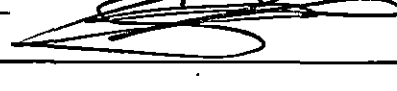
Gemi söküm sektörü; hem çevresel etki, hem işçi sağlığı ve güvenliği hem de toplum sağlığı açısından izlenmesi ve denetlenmesi gereken bir sektördür.

Tüm bunlar göz önünde bulundurularak; gemi söküm sektöründe, işlem yapılan yerdeki canlı-cansız hayat, deniz, hava, su, toprak ile ekosistem üzerinde bıraktığı tahribatın araştırılması; asbest içeren gemilerin söküm işlemlerinin yapıldığı işletmelerde çalışan işçilerin çalışma koşullarının incelenerek asbeste maruz kalınması sonucunda oluşan meslek hastalıklarıyla ilgili gerekli tespitlerin yapılması; başta asbestin solunum ya da içme suyu yoluyla öncelikle kanser olmak üzere çeşitli hastalıklara yol açtığından hareketle söküm işleminin yapıldığı yerde yaşayan bölge halkının karşılaşılabileceği sağlık sorunları hakkında kapsamlı bir araştırma yapılarak; gemi söküm sektörüne dair durum tespitlerinin yapılp gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

2602

MECLİS ARAŞTIRMA ÖNERGESİ İMZA CETVELİ

1.	Gomae becer	Ankara mu.	
2.	Sevet ÜNAL	Aile.	
3.	Erkan Aydın	Bursa	
4.	Enar Aytekin	Başbakan	
5.	Yasar TÜRÜN	Bilecik	
6.	Ena Touban	İstanbul	
7.	İsmet Tokdemir	Haray	
8.	ÖZKAN YALIN	GAZAK	
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			

